

Stručni rad

VAŽNOST IGRE NA DJETETOV RAZVOJ

Dipl. vzg. Simone Golež

OŠ Vojnik, Prušnikova 14, 3212 Vojnik

Sažetak:

U prvoj trijadi osnovne škole djeci nudimo puno slobodnog kretanja, igara, jer je to vrlo važno za njihov holistički razvoj. U igri dijete stječe znanje, iskustvo i razvija vještine u kognitivnom, emocionalnom, fizičkom, socijalnom i osobnom polju. Kroz igru dijete upoznaje vršnjake, učeći tako toleranciju i stječući osjećaj međusobne suradnje, uz to razvija svoje razmišljanje i uči samostalno rješavati probleme ili sukobe. Dijete također ima sposobnost emocionalnog izražavanja prema određenom sadržaju ili vršnjacima. Slobodna igra u prirodnom okruženju izuzetno je važna, jer pomaže jačanju imunološkog sustava i tjelesnom i motoričkom razvoju djeteta. Dijete koje provodi više vremena u prirodi, uz slobodnu igru i spontane aktivnosti, ima bolje razvijene izvršne funkcije. Besplatna igra prirodan je način da djeca uče.

Ključne riječi: elementarne igre, prirodno okruženje, razvoj djeteta, slobodna igra, učitelj.

1. UVOD

Igra je postupak u kojem dijete uživa, pa se podrazumijeva. Igra se odvija u vremenu i prostoru po našem izboru i tako stvara međusobne društvene veze. Igra nije specijalizirana, definirana, planirana aktivnost niti je usmjerena na rezultat. Igra je jednostavna, višenamjenska, spontana i iznutra motivirana, što proizlazi iz djetetovih potreba i kao takva najbolje odgovara zakonitostima djetetovog razvoja. Dijete u igru ulazi dobrovoljno, jer mu igra pruža osjećaj sigurnosti i udobnosti, pa se voli miješati u igru i tako je samo organizirati. Igra je za dijete vrlo dragocjena zbog samog procesa igre, jer je može izraditi izravno prema vlastitim željama [3].

SREDIŠNJI DIO:

Dječja igra ima nekoliko značenja. Omogućuje djetetu da shvati vrijednost moralnih vrijednosti. U kontaktu s drugom djecom razvija znanje o važnosti iskrenosti, iskrenosti i hrabrosti, uz to stječe navike pozitivnog ponašanja koje ne bi stekao u kontaktu samo s odraslima. Oponašanjem ponašanja drugih ljudi moguće je steći nove oblike ponašanja koje promatrana osoba izražava. Dječje igre razlikuju se po sadržaju, broju sudionika, mjestu izvođenja, načinu organizacije i mnogim drugim karakteristikama [2].

Djeca se trebaju igrati dok razvijaju različite vještine, uče o društvenom okruženju i stječu socijalno iskustvo s drugima. Oprema, materijali i uređenje igraonice ili učionice kao okruženja za učenje dodatno ubrzavaju rast i razvoj svakog djeteta [5].

Grupna igra djeci je zabavnija i poticajnija od pojedinačnih zadataka kretanja. Igrama u kojima je važna suradnja, a ne natjecanje, djeca mogu na ugodan i dinamičan način razviti svoje motoričke i funkcionalne sposobnosti i naučiti različite koncepte pokreta ili. sheme. Djeca se oponašaju, stječu nove uvide o sebi i drugima, afirmiraju se i stvaraju emotivan odnos s grupom i njihovim postupcima. Djeca međusobno surađuju, svoj interes prilagođavaju ciljevima grupe i poštuju pravila igre. Djeca usamljenija dobivaju priliku razgovarati i upoznati svoje vršnjake, dok oni koji su previše nametljivi poštuju pravila grupe. Djeca razvijaju solidarnost jedni s drugima, pomažu jedni drugima i uče o različitostima i poštuju ih. Djeca se obično potpuno opuste u igri, čak su i neki strahovi smanjeni, poput straha od govora pred cijelom skupinom, straha od obrane mišljenja itd. [1].

Uloga učitelja u igri

Tjelesna igra osnovni je oblik rada u tjelesnom odgoju. Kada vodi grupu zaigranim oblikom rada, učitelj treba uzeti u obzir postavljene ciljeve, sadržaj i količinu tjelesnih aktivnosti. Ako je potrebno, učitelj bi se trebao umiješati u igru i usmjeriti je u željenom smjeru [4]. Pri odabiru igre učitelj treba obratiti pažnju na djetetove motoričke sposobnosti, znanje, posebnosti, broj djece u grupi, veličinu i oblik igrališta i mogućnost korištenja pomagala. Forma igre trebala bi djeci pružiti poticajno okruženje koje utječe na njihovo samopouzdanje, bez obzira na njihove motoričke sposobnosti [1].

Osnovne igre

Osnovne igre su igre koje uključuju prirodne oblike kretanja i u kojima imamo mogućnost prilagodbe pravila trenutnoj situaciji i potrebama. Njihove zajedničke značajke su:

- sadrže jednostavne pokrete,
- pravila su jednostavna, nisu precizno definirana, mogu se mijenjati i prilagođavati trenutnim potrebama (dječji razvojni stupanj, znanje, raspoloženje, veličina sobe,),
- prostor za igru može biti drugačiji,
- dimenzije igrališta nisu precizno definirane, tako da ih možemo prilagoditi broju djece i cilju koji želimo postići,
- broj djece i njihove uloge u igri mogu se proizvoljno mijenjati,
- vrijeme igre nije propisano, regulirano je prema raspoloženju djece i njihovim željama,
- pribor za igre nije standardiziran, može se zamijeniti improviziranim sredstvima.

Pri izvođenju osnovnih igara slijedimo određena pravila:

- Igra je kratko, kratko, jasno i jasno objašnjena i demonstrirana. Pravila ne bi trebala biti prezahtjevna i dvosmisljena. U obrazloženju stojimo tako da nas djeca dobro vide;
- Djeca su podijeljena u brojčano i kvalitativno jednake skupine, što im u pravilu osigurava veću posvećenost igri, a time i postizanje postavljenih ciljeva. Ako tijekom igre primijetimo da nekoliko djece nije razumjelo bit igre, prekinemo igru i pružamo dodatne informacije i, ako je potrebno, ponovno demonstriramo;
- Pokušavamo organizirati igru tako da su sva djeca aktivna. Svako bi dijete trebalo što više puta izvršiti određeni zadatak. Djeca koja ne žele sudjelovati potiču se na sudjelovanje ili. nudimo im druge zanimljive aktivnosti;
- U provedbi elementarnih igara postupno omogućavamo djetetu da se upozna s osnovnim pojmovima, imenima predmeta i pravilima. Dijete bi trebalo poštivati osnovna pravila, jer samo tako možemo postići postavljene ciljeve. Ako se pravila ne odnose na ostvarenje izabranih ciljeva ili na ograničenje bezobrazluka, pustite igru da oživi i što je manje prekidajte. Ako je ikako moguće, igru vodimo do kraja;
- pri odabiru i organiziranju elementarnih igara vodimo računa o principu postupnosti: od lakših prema težim, od manje zahtjevnih do zahtjevnijih oblika itd.
- kad primijetimo da motivacija za igru opada, završimo je što prije ili promijenimo ili. dopunjujemo pravila. Pravila se mogu mijenjati i prilagođavati trenutnim potrebama (prostor, broj djece, njihovo raspoloženje itd.);
- pauze između pojedinih igara koriste se za objašnjenje i razgovor (prepoznavanje djetetovih reakcija, davanje uputa, dijete opisuje svoje pokrete itd.);
- nakon igre razgovaramo s djetetom o igri i potičemo ga da izrazi svoje osjećaje;

- odabrana igra može se ponoviti nekoliko puta u istoj jedinici za trening ili. nekoliko uzastopnih jedinica za obuku. Na taj će način dijete razumjeti igru i izraziti se u njoj;
- Dopuštamo natjecanje u igri, tako da će dijete doživjeti pomaganje drugima, suradnju, ustrajnost, borbenost i odlučnost. U opuštenoj atmosferi trebao bi iskusiti radost uspjeha, kao i prihvaćanje poraza kao sastavnog dijela natjecateljskih situacija.

Osnovne igre ne bismo samo zbog same igre i zabave koju ona nudi, već svakom igrom koju odaberemo postićemo definirane ciljeve koje želimo postići. Ciljevi se razlikuju prema dijelovima jedinice za vježbanje: u pripremnom dijelu djecu pripremamo za glavni dio, što znači da su zagrijavamo se i mentalno i fizički pripremamo za odabranu aktivnost. Glavni dio trening jedinice namijenjen je stjecanju novih motoričkih vještina, njihovoj konsolidaciji, razvoju motoričkih i funkcionalnih sposobnosti, razvoju grupnog sudjelovanja, ustrajnosti, poštivanju dogovorenih pravila itd. Ako je potrebno, uključujemo i završni dio u jedinicu za vježbanje, u kojoj su djeca fizički i psihički smirena nakon elementarnih napora u glavnom dijelu jedinice za vježbu s osnovnim igrama.

Besplatna igra u prirodnom okruženju

Djetinjstvo je ponekad bilo puno slobodnog vremena, lutajući i igrajući se u prirodi do večeri. U današnje vrijeme djeci ostaje malo vremena za slobodnu igru ili se odrasli boje opasnosti koja bi se mogla dogoditi. Igra na otvorenom djeci omogućuje puno kretanja, ali i razvoj njihove kreativnosti u svim godišnjim dobima. Igra na otvorenom svakodnevna je prilika da se djeca uključe u živahnu i glasnu igru. Djeca bi trebala istraživati prirodni okoliš, upoznati ga i iskusiti promjenjive vremenske uvjete i godišnja doba. Vani djeca imaju prostora za trčanje, skakanje, bacanje, ljuljanje, sanjkanje, igranje pijeskom, biciklizam. Moraju im omogućiti da što više ostanu vani u svim godišnjim dobima i u svim vremenskim uvjetima. Kako da inače znaju što znači jak vjetar ako im nikad ne razbaruši kosu, što znači ljetna oluja ako ne čuju grmljavinu i ne osjete kapi na licu, koliko je duboka lokva ako ne bi trebali pljuscati u nju. Moraju aktivno iskusiti prirodu, istraživati je i čuditi se njezinim dimenzijama.

Opisat ću neke igre koje možete igrati s djecom vani ili u nastavi. Igre su jednostavne, treba nam samo nekoliko naprava.

GUSJENICA

Ciljevi: zagrijavanje, razvijanje koordinacije kretanja cijelog tijela, orijentacija u prostoru

Broj djece: najmanje 3;

Prostor: bilo koji

Sportski dodaci, igralište: tribine, klupe

Opis igre:

Djeca se stavljaju u stup i drže za ramena ili ruke. Svaka gusjenica ima svoju glavu koja je na različite načine vodi oko prostora pored prepreka: u igli, na četiri, unatrag, ispod klupa, na klupi, između postolja itd. Na učiteljev znak glava ide do repa i tako dok se sva djeca ne postroje.

PAZITE NA SVOJE STIPOVE

Ciljevi: razviti točnost slučaja

Broj djece: neograničeno

Prostor: bilo koji

Sportski dodaci, igra: palice, lopte

Opis igre:

Djeca su raspoređena u dva kruga, vanjski i unutarnji. Stavite štapiće u sredinu. Svako dijete iz vanjskog kruga ima svoju loptu, to su napadači. Djeca u najužem krugu su branitelji. Na znak učitelja napadači pokušavaju srušiti što više palica svojom loptom, ali ih branitelji u tome sprječavaju. Nakon svakog bacanja brojimo pogotke i mijenjamo uloge.

Varijacije:

- povećati udaljenost napadača do Kijeva,
- kuglice, različite veličine, težine, materijala ...

NASMIJEŠENI PIJETAO

Ciljevi: smirivanje, razvijanje samokontrole

Broj djece: neograničeno

Prostor: bilo koji

Sportski dodaci, igra: /

Opis igre:

Djeca sjede na podu u krugu. U sredini pijetao hoda nakon četiri. Pijetao se zaustavi na bilo kojem djetetu i zacvrkuće. Dijete bi ga trebalo milovati i reći: "Dobro jutro, pijetao", ne smijući se. Pijetao može pokušati nasmijati djecu tri puta. Ako uspije, zamijene uloge, u suprotnom nastavlja igru dok nekoga ne nasmije.

Varijacije:

- pijetlovi ponavljaju različite rečenice,
- umjesto pijetlova, druga životinja hoda u krugu, drukčije viče itd.

TRAŽENJE SKRIVENOG OBJEKTA

Ciljevi: smirenost, domišljatost

Broj djece: neograničeno

Prostor: bilo koji

Sportski dodaci, igralište: razni sitni predmeti

Opis igre:

Učitelj šalje svu djecu iz sobe, dok on sam skriva predmet. Kad se djeca vrate, svako tiho traži predmet za sebe. Tko ga pronađe, ne otkriva skrovište drugima, polako dolazi do učitelja i tiho mu govori gdje je skriven. Zatim sjedne na pod dok ostali traže dalje. Tko ga prvi pronalazi, a tko zadnji?

ISTRAŽIVAČI

Cilj: puštanje

Broj djece: nije ograničen.

Prostor: bilo koji

Sportski dodaci, igralište: što više dodataka, različitih oblika, boje, materijala ...

Opis igre:

Djeca sjede u krugu. Dajemo im jedan od naprava koje si dodaju (ne nužno u krug). Svako dijete koje se dočepa mora reći jednu od svojih osobina. Svojstva se ne smiju ponavljati. Kad nam ponestane ideja, dajemo im drugu temu.

Varijacije:

Mogu predati predmet redom, proizvoljno, mogu ga baciti, kotrljati, nositi itd.

LOVI U GLAVE REP

Cilj: grijanje

Broj djece: najmanje 5 igrača

Prostor: bilo koji

Sportski dodaci, igra: /

Opis igre:

Igrači se redaju jedan za drugim i čvrsto se drže oko struka. Kad učitelj da znak, glava počinje ganjati rep. Prvi igrač pokušava uhvatiti posljednjeg i zagrliti ga oko struka. Kad ima sreće, igrači se pomaknu do sredine kolone.

POKRETNA KORPA

Cilj: grijanje

Broj djece: do 15 godina

Prostor: bilo koji

Sportski dodaci, igralište: koš i lopte

Opis igre:

Učitelj polako trči po sobi s prilagođenim košarkaškim obručem. Svaki od igrača pokušava ga sustići svojom loptom i pogoditi koš.

UDARI GA

Cilj: smirivanje

Broj djece: od 5-20

Prostor: bilo koji

Sportski dodaci, igra: meka lopta

Opis igre:

Igraču povežemo oči i damo mu meku loptu. Svi ostali igrači stupaju u veliki krug tako da je svaki udaljen 8 metara od centra. Učitelj pokazuje na igrača u krugu, koji mora odgovoriti. Igrač u sredini mora odrediti smjer glasa, okrenuti se prema igraču, baciti loptu i pogoditi igrača koji je odgovorio. Ako je ne pogodi, nastavljamo igru dok ne pogodi onu pravu. Pogodak mora povezati oči, zakoračiti u sredinu kruga i nastaviti igru.

ZAMIJENIMO BRZO

Cilj: zagrijavanje, razvoj brzine reakcije

Broj djece: najmanje 4

Prostor: sportski kasino

Sportski dodaci, igra: dva velika jastuka

Opis igre:

Djeca su podijeljena u dvije skupine, svaka na svom jastuku. Na znak učitelja, grupe se moraju promijeniti što je brže moguće, uz propisani početni položaj i pokret.

Varijacije:

- različiti početni položaji: sjedalo, ležaj, nosač, čep, stalak ...
- različiti načini kretanja: trčanje, skakanje, puzanje, puzanje ...

STABLO

Cilj: opuštanje, razvijanje mašte

Broj djece: bilo koja

Prostor: kasino

Opis igre:

Djeca zamišljaju da su mlado drvo. Sjede na podu, stisnuti zajedno. Pretvaraju se da rastu, da postaju veći - dižu se i protežu, kreću se jer puše vjetar, pokazuju svoje grane Igru bi trebala pratiti tiha glazba, a učitelj bi sve to trebao pratiti tekstem (razgovarati o tome kako drvo raste, sunce sja ...)

Varijacije:

djeca mogu biti i druge biljke ili životinje.

LOVAC, VUK I CRVENA KAPA

Cilj: grijanje

Broj djece: najmanje 3

Prostor: sportska soba, vanjsko igralište

Sportski dodaci, igra: /

Opis igre: Djecu dijelimo na trojke i dodjeljujemo im uloge: jedna je lovac, druga vuk i treća Crvenkapica. Lovac lovi vuka, vuk lovi Crvenkapicu, Crvenkapica lovi ili. tražeći lovca koji će se sakriti od vuka. Tko prvi uhvati žrtvu, pobjednik je. Tada mijenjaju uloge.

Varijacije:

- prepoznati tri para koja se međusobno love.
- promijenite pokret: zvučni skokovi s jednom nogom ...

2. ZAKLJUČAK

Ako igru odrasli neprestano definiraju i usmjeravaju, ona ima negativan učinak na djecu jer koči njihovu kreativnu maštu, vlastitu inicijativu i neovisnost. Takva igra ne oslobađa djetetovu osobnost i njegove snage, ne pruža mu let i zadovoljstvo, pa stoga nema ni blagotvornog učinka. Zato u produženom boravku puno vremena provodimo isključivo igrajući se prema dječjem izboru. Iskustveno učenje koje pruža igra na otvorenom pozitivno utječe na zdravlje, opću dobrobit u tijelu i na razvoj svijesti o okolišu. Danas se prilično bojimo rizika povezanih s učenjem i igranjem u prirodi. Istina je da djeci moramo pružiti sigurnost, ali ipak im moramo pružiti priliku da istražuju prirodu. Igra i učenje na otvorenom također donose korist mentalnom zdravlju, pa u produženom boravku nastojimo djecu što više zadržati u prirodnom okruženju za učenje. Svako je dijete jedinstvena osobnost nakon razvoja i rasta. To se jednako odnosi na djetetov individualni temperament, sposobnost učenja i obiteljsko okruženje.

3. LITERATURA

- [1.]Jurak, G. (1999). Različni vidiki igre kot metode motoričnega učenja. Ljubljana, DZS.
- [2.]Mahmutović, A. (2013). Značaj igre u socijalizaciji djece predškolskog uzrasta. Izvorni znanstveni rad. Metodčki obzori 8 (2013)2, No. 18. JU za odgoj i obrazovanje djece predškolskog uzrasta Srebrenik, BiH
- [3.]Rajić, V. (2015). Dječji doživljaj igre u predškolskoj i ranoj školskoj dobi. Izvorni znanstveni članak / Original scientific paper Prihvaćeno: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- [4.]Videmšek, M. (1995). Načrtovanje in izvedba športne vzgoje v VVO. Seminarsko gradivo. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- [5.]Žnidaršič, M. (2017). Spodbudno učno okolje v vrtcu. V M. Željeznov Seničar (Ur.), Igra in učenje predšolskega otroka: zbornik (113–123). Ljubljana: Mib d.o.o.